

ПРИЙОМИ ІНТЕГРАЦІЇ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ В ІСТОРИЧНОМУ АРХІТЕКТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Актуальність даної теми: необхідність проектування нового житла в історично сформованому середовищі, зі своїми містобудівними, архітектурно-планувальними та об'ємно-просторовими композиційними закономірностями і стилістичними особливостями.

Мета роботи: вивчення особливостей прийомів інтеграції житлової забудови в історичне архітектурне середовище.

В роботі розглянуто основні підходи до формування нової житлової забудови в історичному архітектурному середовищі.

Галузевий підхід описує прийоми формування середовища як поєднання множини розрізнених локальних утворень з позиції вузько направленої сприйняття середовища в залежності від роду діяльності людини. Архітектор сприймає місто як взаємодію забудови та "відкритого міського простору", теплотехнік сприймає місто з позиції поглинання і виділення теплової енергії, спеціаліст по транспорту - як складну мережу транспортних зв'язків, фінансист - як простір руху капіталу, соціолог - як взаємодію різних груп населення.

— Розвиток міста не є виключним правом лише містопланувальників чи дизайнерів. Наше мислення про місто повинне змінитись радикальним чином. Майбутні плани та проекти повинні підкріплюватись найбільш широкими знаннями та дослідженнями і залучати якомога більше людей до процесу - каже голландський архітектор та урбаніст Тео Хаубеном. [Архітектор Тео Хаубен: «Цінують місто таким, яким воно є – у всій його красі та потворності». Ю Саліженко. Електронний ресурс <http://pb.platfor.ma/theo-hauben/>].

Середовищний підхід, сформований в 70-80pp. ХХст., займається проблематикою як в матеріальному міському середовищі так і в переносному, метафоричному, в середовищі культурної, семіотичної наповненості знаками і символами, в якій існує людина зі своїми переживаннями, думками, емоціями. Середовищний підхід включає дослідження і гармонійне поєднання наступних параметрів специфіки міського середовища (за С.К. Регаме): природний ландшафт, міський ландшафт, планувальна структура, функціональна організація, озеленення, благоустрій, а також параметрів людини, побуту, національної самобутності, культури, духовності, звичаїв.

Середовищний підхід розглядає місто як складне явище, в якому фактичний простір наповнюється "відкритим міським простором" (незабудовані території), з якого в свою чергу виділяють "архітектурний

простір" з художньо-усвідомленої архітектурної формою, і продовженням цього підходу є "міське" середовище, де відбувається стихійне формування зорового ряду з додаванням погодних умов, вуличного руху, будівельних робіт, реклами та ін. Формування міського середовища відбувається під впливом

Композиційний підхід. Вирішує питання поєднання різних і навіть суперечливих вимог - симетрії та асиметрії, великого та дрібного масштабу членувань, площинності або об'ємності форми, нейтральності фасадної поверхні або підкресленої вертикальності (горизонтальності) її членувань та ін. За відповідністю існуючій композиційній схемі розрізняють реставраційний підхід з копіюванням історичної забудови та матеріально-конструктивною однорідністю нової та історичної забудови; інспірований зі збереженням розміру, масштабу, пропорцій, ритму, модулів та введенням нових деталей, кольору, матеріалів; цитатний зі стилізацією та введенням елементів історичної забудови в структуру нової сучасної забудови, виконаної з сучасних конструкцій та матеріалів; парафразний з погодженням основних параметрів нової забудови з історичною при застосуванні сучасних форм та матеріалів; контрастний також з погодженням основних параметрів нової забудови з історичною але із застосуванням зіставлення різних граничних значень одного й того ж параметру [2].

Загальногромадський. В Україні законодавчо підтверджений Законом України "Про добровільне об'єднання територіальних громад" (від 2015р.). Відбувається за участі територіальних громад сіл, селищ, міст при дотриманні конституційності, законності, добровільності, економічної ефективності, державної підтримки, повсюдності місцевого самоврядування, прозорості, відкритості та відповідальності. На даний момент цей підхід знаходиться на стадії вивчення та доопрацювань.

Комплексний підхід. Враховує аспекти, необхідні для створення комфортного середовища окремо один від одного. Серед них планувальний, колористичний, світловий аспект та ін. Планувальний аспект визначає місце та геометрію майбутньої забудови в існуючій. Розрізняють лінійний, курдонерний та наріжний (займає кутове положення) типи розташування з примиканням торців нового будинку до існуючих з двох боків, з одного боку, з примиканням через проїзну арку, через пішохідну арку, через арку-галерею, без примикання. За висотою можуть бути в рівень при однаковій висоті існуючих будинків, забезпечувати плавний перехід висот існуючих будинків, мати іншу висоту та пропорційно відокремлюватися від існуючих будинків [2]. Вільний тип розташування має непрямі зв'язки з існуючими будівлями, розташовується в середині кварталу або мікрорайону. Колористичний аспект розглядає житлову забудову як цілісну систему множини кольорів (рухоме кольоропросторове поле) архітектурних об'єктів в оточенні природного середовища. Визначається структурою кольорових мас, змістом (кольоровою палітрою), динамікою структури і змісту в просторі і часі [1]. Світловий аспект досліджує архітектурно-художні та естетичні властивості природного та штучного освітлення як основний фактор формоутворення. Колористичне

вирішення міста ґрунтується на специфічних особливостях рельєфу місцевості, світлового клімату, колористики місцевої флори, а також на народних традиціях, культурі сприйняття кольору, менталітетом.

Системний підхід. Розглядає архітектуру міського середовища як цілісний механізм організації життєдіяльності людини.

Інтегрований підхід висвітлює, поєднує і синтезує в єдину складну модель методи і теорії, які довели свою коректність у певних контекстах, стосується усіх сфер людської діяльності. Включає інтегральне мистецтво, інтегральна духовність, інтегральна філософія, інтегральна психологія, інтегральна екологія, інтегральна політика, інтегральний бізнес та ін.

Вибір найкращого шляху вирішення задачі інтеграції житлової забудови в історичне архітектурне середовище здійснює автор проекту в залежності від поставленої мети та основного критерію, в рамках певного підходу при конкретних умовах, вимогах та обмеженнях.

Література

1. О.В.Ефімов. Колористика міста. - М.:Стройіздат, 1990.-272с.: іл.
2. Н. Меженна. Передумови формування архітектурно-художньої виразності структури нових будинків в умовах історичного середовища: автореферат дис. на здобуття канд. арх.: спец.18.00.02. "Архітектура будівель і споруд" — Київ, КНУБА, 2013.